

FERS

Jaarstukken

2019

7-5-2020

INHOUD

	pagina
Bestuursverslag	3-11
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2019	12
Staat van baten en lasten 2019	13-14
Toelichting op de jaarrekening	15-38
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	39-41
Bijlagen	
Staat van activa 2019	42
Provinciale subsidieverantwoording 2019	43-44

Bestuursverslag

Voorwoord

Stichting Fers (voorheen Bibliotheekservice Fryslân) heeft zich in 2019 geprofileerd met een nieuwe naam, een nieuw logo en met nieuwe energie naar haar partners en de Friese samenleving. Fers is een Kennis- en Innovatiecentrum en een dienstverlener op administratief en ICT gebied.

Wij maken onderdeel uit van het Friese bibliotheken netwerk en hebben daarin een innovatieve / ontwikkelende en ondersteunende rol. Onze missie is om bij te dragen aan een betere versie van Friesland en een maatschappelijke bijdrage te leveren. Om voor bibliotheken dé expert bij uitstek te blijven, ontwikkelen we onszelf continu. Tegelijkertijd zijn wij maatschappelijk ondernemer; met de kennis en ervaring die we hebben opgebouwd, ondersteunen we ook andere culturele instellingen en maatschappelijke organisaties. Inmiddels werken we voor 15 culturele instellingen (incl. 5 bibliotheekorganisaties) en maatschappelijke organisaties. Samen hebben wij impact op de Friese samenleving.

In 2019 hebben we van een aantal contractpartners afscheid moeten nemen, daarmee wordt een beroep gedaan op ons maatschappelijk ondernemerschap en wendbaarheid. Mede dankzij een bedrijfsvoering dat we als "sober" kunnen omschrijven is het ons gelukt dat Fers er in financieel opzicht gezond voorstaat.

Door de betrokkenheid, inzet en creativiteit van onze medewerkers zijn wij in staat een betrouwbare, deskundige en innovatieve partner te zijn. Graag investeren wij in een structurele en inspirerende relatie met onze partners in de komende jaren.

Bibliotheekwet

De Bibliotheekwet, voluit Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), is op 1 januari 2015 van kracht geworden. De Wsob is bedoeld als een beleidsstuk, waarbij er ruimte is voor lokale invulling en lokaal maatwerk. Deze wet is in 2019 geëvalueerd. De evaluatie is in februari 2020 aan de 2e kamer aangeboden. Wij verwachten geen institutionele of infrastructurele wijzigingen. De Bibliotheekwet regelt op hoofdlijnen op welke wijze de drie overheidslagen verantwoordelijk zijn voor het in stand houden van een volwaardige bibliotheekvoorziening. De digitalisering van de openbare bibliotheek wordt vooral op landelijk niveau ontwikkeld. Voor de structurele financiering daarvan is de Rijksoverheid verantwoordelijk. De Provincie als tweede overheidslaag is vooral verantwoordelijk voor een viertal programma's:

- Netwerkondersteuning
- Meewerken aan collectiebeleid
- Innovatie
- Interbibliotheecair leenverkeer

De provincie financiert hiertoe haar POI (Provinciale Ondersteunings Instelling), i.c. Fers, in de regio. Naast deze vier in de wet genoemde taken kan de Provincie aanvullende opdrachten aan de POI meegeven.

Producten

De producten van Fers passen binnen de doelstellingen van de beleidsnota Grinzen Oer van de provincie Fryslân en in het bijzonder binnen de beleidslijn Mienskip voor het onderdeel Bibliotheken. Voor de uitvoering van deze producten ontvangt Fers provinciale boekjaarsubsidie. Daarnaast passen de gesubsidieerde producten binnen de taakvelden die zijn geformuleerd in de bibliotheekwet.

Voor met name innovatie en productontwikkeling werkt Fers samen met de VOB, KB en SPN aan het programma "Route 2020". Dit programma is erop gericht vernieuwende projecten samen te brengen en de kennis hierover te delen tussen bibliotheekorganisaties.

Taken:

- Ondersteunen basisbibliotheken bij het op peil houden van het voorzieningenniveau;
- Ondersteunen basisbibliotheken met uitvoerende taken met een bovenlokaal karakter: organiseren onderling leenverkeer en afstemmen collectiebeleid met de basisbibliotheken en landelijke collecties, stimuleren Friese literatuur in lokale collecties;
- Bijeenbrengen landelijke en lokale initiatieven bij ontwikkeling en invoering nieuwe en innovatieve concepten;
- Ondersteunen extra facultatieve taken: (lokaal) implementeren van landelijke ontwikkelingen rond leesbevordering, informatievaardigheden & mediawijsheid en brengen lokale initiatieven onder de aandacht van landelijke instellingen;
- Zorgen voor goede lokale uitwerking van centrale aanpak rond komst digitale bibliotheek: implementeren landelijk ontwikkelde digitale diensten bij lokale bibliotheken;
- Invulling geven aan de ontwikkeling en vernieuwing van de bibliotheekfunctie, aangevuld met de specifieke Friese opdracht aangaande Meertaligheid en Fries.
- Stimuleren functioneren en versterken netwerk en samenwerkingsverbanden voor verbeteren efficiency en kwaliteit.

Overig

De taken op het gebied van Administratie, Kantoorautomatisering, Vormgeving en Mediaverwerking worden doorberekend aan bibliotheken. Op contractbasis worden deze diensten ook geleverd aan een steeds breder wordende groep organisaties uit Welzijn, Cultuur, Kunsteducatie en Onderwijs.

Nij Poadium

Eind 2019 is de nieuwe beleidsnota Nij Poadium vastgesteld. De nieuwe beleidsnota van de provincie geeft de ambitie weer van de rol van de provincie op basis van integrale programmalijnen aangaande Kunst & Cultuur, Taal & Onderwijs en Erfgoed voor de periode 2021-2024.

Zoals de provincie in het stuk stelt: "Kunst, taal en erfgoed dragen bij aan de binding van mensen met de samenleving, zorgen voor sociale cohesie, voor plezier en talentontwikkeling. Het draagt zo bij aan het levensgeluk van mensen. Cultuur levert naast puur economische waarde daarmee ook een bijdrage aan brede welvaart." Aan elke van de acht ambities zijn concrete doelen gekoppeld die bijdragen aan die brede welvaart.

Het merendeel van de activiteiten van Fers zijn onderdeel van ambitie 3: Kultuer yn 'e Mienskip. Hierbij is een bedrag gelabeld voor bibliotheekbeleid dat in lijn is met het jaar 2019/2020. Gelijktijdig zitten er ook in een aantal van de andere 7 ambities raakvlakken met de activiteiten van Fers.

Liquiditeit / Werkkapitaal

De liquiditeit is in 2019 gedaald met € 43.600, echter als gevolg van tijdig genomen maatregelen is de achteruitgang minder dan aangenomen bij de begroting 2019. Hierbij werd uitgegaan van een achteruitgang van € 138.800. Maatregelen betroffen o.a. terughoudendheid bij het aangaan van investeringen.

Het werkkapitaal is ultimo 2019 ten opzichte van 2018 met € 22.200 verbeterd. Belangrijkste verschil tussen de mutatie liquiditeit en mutatie werkkapitaal betreft kosten groot onderhoud die ten laste van de voorziening groot onderhoud huisvesting zijn gebracht (€ 21.500). Daarnaast is het onderhandenwerk bij de extern gefinancierde projecten met € 43.700 gedaald.

In 2019 is een bedrag van € 84.900 onderbesteed op de toegekende provinciale boekjaarsubsidie die beschikbaar was voor de subsidiabele taken. Begroot voor 2019 was een overbesteding van € 1.500. De gerealiseerde onderbesteding past binnen de vierjarige subsidietoekenning voor 2017-2020, waarbij in 2017 en 2018 een overbesteding is gerealiseerd van in totaal € 168.700.

Financiële stand van zaken

Al deze ontwikkelingen, tezamen met de uitvoering van de reguliere taken, heeft geleid tot een positief resultaat over het jaar 2019 van € 112.000 waar een negatief resultaat van € 7.100 (voor onttrekking/dotatie aan reserves) was begroot.

Toegekend is een boekjaarsubsidie van € 3.111.200, besteed aan subsidiabele producten is € 3.026.200 per saldo een onderbesteding van € 84.900; dit bedrag is volledig verwerkt als een dotatie aan de Algemene Reserve. In 2017 en 2018 was de Reserve Provinciaal Beleid ontoereikend om de overbesteding in die jaren te compenseren. Met het exploitatieresultaat 2019 resteert per saldo over de budgetperiode 2017-2019 nog een overbesteding van € 64.900.

Op de extern gefinancierde projecten is een positief resultaat geboekt van € 13.100; op de producten binnen de dienstverlening is derhalve een positief resultaat geboekt van € 14.000.

Overige opvallende elementen in het exploitatieresultaat 2019:

- Opbrengst dienstverlening € 61.300 lager in vergelijking met het jaar 2018, maar € 82.100 hoger dan begroot. De stijging ten opzichte van de begroting komt volledig voor rekening van extra bijdragen van met name Stichting Lezen en Kunst van Lezen. Hier staan deels ook hogere kosten tegenover.
- In het exploitatieresultaat zijn incidentele kosten verwerkt ten aanzien van de naams- en statutenwijziging (€ 21.377) en de wervingsprocedure directeur-bestuurder (€ 15.375).
- In 2019 was sprake van relatief hoog ziekteverzuim; mede daardoor waren de kosten voor externe inhuur / uitzendkrachten € 105.700 hoger dan begroot.

Financiële stand van zaken (vervolg)

Eigen vermogen

De provincie stelt in de algemene subsidievoorwaarden 2013 eisen aan zowel de dotatie aan als de hoogte van de bestemmingsreserve gerelateerd aan de subsidiabele producten.

De subsidievoorwaarden stellen dat de maximale bestemmingsreserve 25% van de boekjaarsubsidie mag zijn en de maximale dotatie aan de bestemmingsreserve 10% van de boekjaarsubsidie. Uitgaand van de Reserve Provinciaal Beleid, die in 2014 specifiek hiervoor gevormd is, voldoet Fers ultimo 2019 aan deze voorwaarden.

De verkorte begroting 2020 ziet er als volgt uit:

Provinciale boekjaarsubsidie	€ 3.201.202	
Overige opbrengsten	<u>€ 1.602.144</u>	€ 4.803.346
Personeelskosten	€ 3.263.519	
Overige bedrijfskosten	<u>€ 1.497.067</u>	€ 4.760.586
Begroot resultaat boekjaar 2020		<u><u>€ 42.759</u></u>

Corona-virus

Voor 2020 is er nog geen merkbaar nadelig effect op de bedrijfsvoering. De baten bestaan voornamelijk uit subsidie en opbrengsten dienstverlening. De subsidie voor 2020 is onderdeel van een vierjarige beschikking. De dienstverlening aan partners wordt in overwegende mate regulier gecontinueerd. Hoewel wij op korte termijn geen nadelige effecten verwachten, kunnen wij door de onzekerheid over hoe lang de gevolgen van het Coronavirus aanhouden, niet uitsluiten dat wij op termijn mogelijk toch met nadelige effecten van de gevolgen van het Coronavirus zullen worden geconfronteerd. □

Leeuwarden, april 2020

Sandra van Gaalen
directeur-bestuurder

VERGELIJKENDE KENGETALLEN

FERS

A. SOLVABILITEIT

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is op lange termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de situatie weer per einde boekjaar, en is dus een momentopname.

	2019	2018	2017	2016
Verhouding eigen vermogen / totaal vermogen	0,51	0,44	0,42	0,41
Verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen	1,03	0,80	0,73	0,70
Verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen	0,49	0,56	0,58	0,59

B. LIQUIDITEIT

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de situatie weer per einde boekjaar, en is dus een momentopname.

Het kengetal wordt bepaald door de verhouding tussen de kortlopende vorderingen en -schulden.

	2019	2018	2017	2016
Current ratio	0,89	0,88	1,11	1,16
Netto werkkapitaal	€ 80.398-	€ 102.626-	€ 112.328	€ 149.147

C. OMZET EN RENTABILITEIT

De rentabiliteit geeft het rendement aan dat de organisatie in het boekjaar heeft behaald.

	2019	2018	2017	2016
Winst-marge (Winst / Totale omzet)	2,3%	-2,3%	1,2%	3,0%
Rentabiliteit totaal vermogen (Winst / Totaal verm.)	5,5%	-5,3%	2,3%	5,9%

D. PERSONEEL

	2019	2018	2017	2016
Aantal fte's obv urenregistratie	48,16	48,69	48,71	46,06
Omzet per 1 fte medewerker	€ 99.901	€ 98.294	€ 97.501	€ 101.190
Omzet per 1 fte medewerker (excl. prov. subsidie)	€ 34.787	€ 34.882	€ 34.121	€ 35.025
Personeelskosten per 1 fte medewerker *	€ 62.839	€ 63.642	€ 59.013	€ 56.952
Personeelskosten per € 100,-- omzet *	€ 62,90	€ 64,75	€ 60,53	€ 56,28

* Personeelskosten gecorrigeerd voor bijzondere en/of incidentele posten

Jaarverslag Raad van Toezicht

BSF wordt FERS

2019 was een memorabel jaar. Na een grondige analyse van de (externe) omgeving van het culturele landschap in Friesland, de kernopdracht van Bibliotheekservice Fryslân (BSF) en de uitdagingen die zij op zich af zag komen, is gekozen om met een aangepaste ambitie deze onder een andere naam in de markt te zetten. De naam BSF dekte de lading niet meer voldoende en de organisatie ging daarom op 23 mei 2019 verder onder de naam Fers. De RvT heeft veel waardering voor het team dat deze verandering heeft voorbereid en gerealiseerd en herkent zich in de ambities van Fers.

“Wij helpen onze partners vernieuwen, versnellen en het verschil maken.’ Wij werken ‘voor bibliotheken, culturele- en maatschappelijke organisaties in Fryslân die willen werken aan het vergroten van hun maatschappelijke impact’, voor hen zijn wij ruimtemaker en vernieuwer.”

2019 was ook een jaar van andere wijzigingen. De in 2018 aangetrokken interim-bestuurder heeft zijn werk in juli afgerond en tevens de organisatie op een stabiele wijze overgedragen aan zijn opvolger.

Kaders van handelen

De Raad van Toezicht onderschrijft de acht principes van de Governance Code Cultuur en ziet erop toe dat goed bestuur en toezicht wordt uitgeoefend conform deze principes. Het naleven ervan is vastgelegd in het reglement Raad van Toezicht en de statuten van de stichting, die beide als gevolg van de naamswijziging ook zijn geactualiseerd.

Aandachtspunten

De Raad van Toezicht kwam in 2019 drie keer regulier bij elkaar, en een keer zonder directeur-bestuurder. Verder kwam de RvT in verschillende samenstellingen meerdere keren bij elkaar voor het werven en aannemen van de nieuwe directeur-bestuurder en de koers/naamswijziging naar Fers. De zoektocht naar een nieuwe directeur-bestuurder was intensief en leverde in de eerste ronde (eind februari) geen geschikte kandidaten op. Nadat de procedure in mei nogmaals was opgestart -onder het Fers-logo, resulteerde dat in de benoeming van Sandra van Gaalen. De RvT heeft vertrouwen in Van Gaalen en ziet uit naar een vruchtbare samenwerking met haar.

In haar vergadering van 6 februari zijn de nieuwe leden benoemd: Frans Kloosterman als vicevoorzitter en Corrie van Noort als contactpersoon naar de OR. Verder is in deze bijeenkomst het profiel voor de te werven directeur-bestuurder vastgesteld, is het strategische kader 2019-2022 herijkt en is de begroting 2019 besproken. Als gevolg van de onzekerheid rondom een aantal commerciële inkomsten, en de noodzaak deze te bestendigen, is afgesproken dat hiervoor eerst een plan van aanpak wordt opgesteld voordat goedkeuring kan worden verleend.

Aandachtspunten (vervolg)

De Raad ontving in haar vergadering van 16 mei een toelichting van de accountants op de jaarstukken 2018, en keurt deze vervolgens goed. Verder zijn in deze vergadering de statuten (qua naam) aangepast naar de Stichting Fers, is een aangepast rooster van aftreden opgesteld en het profiel voor de RvT-leden herijkt. De bestuurder geeft een toelichting op de provinciale en landelijke ontwikkelingen en de impact daarvan op strategie en beleid van Fers. Naar aanleiding van de eerste kwartaalrapportage heeft de Raad de financiële ontwikkeling van Fers besproken.

In september heeft de Raad in een besloten bijeenkomst haar eigen functioneren geëvalueerd en besproken op welke wijze Fers met de nieuwe directeur-bestuurder de komende maanden een goede start kan maken.

De raad van toezicht heeft in 16 oktober het jaarlijkse overleg gevoerd met de ondernemingsraad. Onderwerpen van gesprek waren een terugblik 2019, verandering zoals de nieuwe naam en de koers, het vertrek van de interim bestuurder en de benoeming van de huidige directeur-bestuurder, en de resultaten van het medewerkersonderzoek. Ook is een vooruitblik in de samenstelling van de OR besproken, de toekomstige wisselingen in de samenstelling van de raad en de relatie met de portefeuillehouder binnen de raad van toezicht.

Geconstateerd is dat de samenwerking constructief en prettig is verlopen en dat we 2020 verder gaan op deze wijze.

In haar eigen vergadering heeft de RvT vervolgens de begroting 2020 besproken en besproken onder welke voorwaarden extra krediet kan worden aangewend. Zijn de statuten en reglementen volledig geactualiseerd. Zijn de eerste bevindingen van de directeur-bestuurder besproken en zijn afspraken gemaakt over regulier overleg met haar.

De voorzitter van de raad heeft regelmatig regulier overleg gevoerd met de directeur-bestuurder. Het lid op voordracht van de OR heeft regelmatig contact gehad met de voorzitter van de OR.

Samenstelling RvT

Begin 2019 zijn twee nieuwe leden benoemd als gevolg van twee vertrokken leden in december 2018 conform het rooster van aftreden. Daarmee was de raad weer compleet.

Door het vertrek van drie leden van de RvT, twee door het aflopen van de tweede termijn en een om gezondheidsredenen, bestaat de RvT nu uit drie leden, het minimale aantal. In het voorjaar van 2020 zal de procedure ingezet worden om de RvT weer naar vijf leden te brengen.

De bevindingen van de nieuwe directeur-bestuurder en de hernieuwde koers van Fers zullen een belangrijke input zijn bij het vaststellen van de benodigde profielen.

Samenstelling RvT (vervolg)

In 2019 was de samenstelling van de Raad als volgt:

<i>Naam</i>	<i>Functie</i>	<i>Benoeming</i>	<i>Jaar van aftreden</i>	<i>Portefeuille</i>
Theunis Piersma	Voorzitter	12-7-2011	31-12-2019	Bestuurlijk
Frans Kloosterman	(Vice)Voorzitter vanaf 9-12-2019 Voorzitter	1-2-2019	2023	Bestuurlijk
Jan Lolke Dijkstra	Lid	1-1-2012	2020	Financiën
Irene Rensen	Lid	1-1-2012	11-7-2019	HRM / Bibliotheken
Jan van Rijs	Lid	1-1-2012	31-12-2019	Ondernemer
Corrie van Noort	Lid (relatie OR)	1-2-2019	2023	Bedrijfskunde / Governance

In de raad zijn in ieder geval de volgende deskundigheden vertegenwoordigd: bestuurlijke, financiële, juridische, bibliotheekervaring en bedrijfsvoering.

Overige (Neven)functies:

Theunis Piersma

Eigenaar eenmanszaak THEUNISPIERSMA ABC
 Commissaris NV Fryslân Miljeu
 Commissaris Stichting Omrin Estafette
 Voorzitter Regenten van de Stichting Op Toutenburg
 Voorzitter Provinciale Klachtencommissie Sociale Huursector Fryslân
 Voorzitter Stichting Iepenwacht Fryslân
 Penningmeester Stichting Exploitatie Kaatsmuseum
 Penningmeester Stichting Collectie en Documentatie Kaatsmuseum

Frans Kloosterman

Programmamanager bij RIEC Noord Nederland
 Voorzitter hoofdbestuur BFVW
 Lid adviesplatform IMF provincie Fryslân
 Lid raad van advies Recare
 Lid commissie integriteitsvraagstukken Roobol Comprix en Ambion

Jan Lolke Dijkstra

Directeur - eigenaar Gearwurk BV accountants en advies | Registeraccountant

Irene Rensen

Eigenaar Mediare
 Arbeidscoach Vluchtelingenwerk

Samenstelling RvT (vervolg)

Jan van Rijs

Eigenaar Van Rijs Adviseurs

Co founder De Marktmakers

Co founder Jawotherm Nederland

Corrie van Noort

Manager NHL Stenden Hogeschool

Lid RvT CBO Meilan

Lid Regionale Adviesraad KvK Noord Nederland

Lid Algemeen Bestuur Wetterskip Fryslân

Leden van de raad zijn maximaal eenmaal herbenoembaar, hetgeen neerkomt op een maximale zittings-termijn van acht jaar. Door het aflopen van de termijn is afscheid genomen van de heren Piersma en Van Rijs; om gezondheidsredenen heeft mevrouw Rensen vroegtijdig haar werk moeten stoppen.

Op 20 november heeft de RvT tijdens een gezamenlijk etentje afscheid genomen van de 3 vertrekkende leden van de RvT en de interim bestuurder Hans Van Prooijen. In een dankwoord richt de nieuwe voorzitter zich tot elk van hen, en bedankt hen voor de zinvolle bijdragen aan BSF en Fers.

De Raad van Toezicht spreekt daarnaast ook haar dank uit naar alle medewerkers van Fers, die zich in het afgelopen jaar met hart en ziel hebben ingezet voor de nieuwe organisatie.

Leeuwarden, april 2020

Frans Kloosterman

voorzitter Raad van Toezicht

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

FERS

na resultaatbestemming

ACTIVA	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
1. Materiële vaste activa		
Gebouwen/terreinen	€ 1.180.610	€ 1.176.632
Machines/installaties	€ 46.426	€ 58.650
Overige bedrijfsmiddelen	€ 131.476	€ 107.288
Totaal materiële vaste activa	€ 1.358.512	€ 1.342.570
2. Vlottende activa		
2a. Voorraden	€ 2.890	€ 7.256
2b. Debiteuren	€ 326.900	€ 317.649
2c. Overige vorderingen	€ 12.626	€ 29.003
2d. Liquide middelen	€ 336.508	€ 380.135
Totaal vlottende activa	€ 678.924	€ 734.042
Totaal activa	€ 2.037.436	€ 2.076.612

PASSIVA	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
3. Eigen vermogen		
3a. Stichtingskapitaal	€ 45	€ 45
3b. Algemene Reserve	€ 869.466	€ 770.533
3c. Bestemmingsreserves	€ 163.919	€ 150.817
Totaal eigen vermogen	€ 1.033.430	€ 921.395
4. Voorzieningen	€ 125.472	€ 139.731
5. Langlopende schulden	€ 119.212	€ 178.818
6. Kortlopende schulden		
6a. Crediteuren	€ 199.174	€ 186.754
6b. Overige schulden	€ 560.148	€ 649.914
Totaal kortlopende schulden	€ 759.322	€ 836.668
Totaal passiva	€ 2.037.436	€ 2.076.612

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

FERS

	Jaarrekening 2019		Begroting 2019		Jaarrekening 2018	
BATEN						
7. Provinciale subsidie	€	3.111.195	€	3.111.195	€	3.062.200
8. Opbrengst dienstverlening	€	1.499.937	€	1.417.859	€	1.561.309
9. Opbrengst projecten	€	175.559	€	99.797	€	136.939
10. Overige provinciale subsidies	€	25.000	€	25.000	€	25.000
Totaal baten	€	4.811.691	€	4.653.851	€	4.785.448
LASTEN						
11. Personeelskosten	€	3.100.616	€	3.124.133	€	3.199.924
12. Automatiseringskosten	€	466.650	€	497.069	€	473.518
13. Kosten kennis en innovatie	€	317.757	€	281.323	€	284.716
14. Huisvestingskosten	€	177.520	€	172.726	€	171.230
15. Kosten collectie en media	€	88.202	€	101.200	€	86.762
16. Projectkosten	€	191.630	€	193.047	€	351.466
17. Afschrijvingen	€	51.156	€	58.359	€	49.233
18. Bestuur- en organisatiekosten	€	94.744	€	72.000	€	63.407
19. Transportkosten	€	81.674	€	66.750	€	71.593
20. Bureaukosten	€	45.578	€	43.305	€	66.091
21. Administratiekosten	€	74.522	€	41.950	€	65.323
Totaal lasten	€	4.690.048	€	4.651.862	€	4.883.263
	€	121.643	€	1.989	€	-97.815
22. Rentebaten	€	31	€	500	€	60
23. Rentelasten	€	-9.639	€	-9.637	€	-12.283
Resultaat voor belastingen	€	112.035	€	-7.148	€	-110.038

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

FERS

	Jaarrekening 2019		Begroting 2019		Jaarrekening 2018	
Resultaatbestemming						
<u>Onttrekking reserves</u>						
Algemene reserve	€	-	€	5.632	€	79.541
Reserve Productontwikkeling	€	-	€	-	€	35.350
Reserve Mobiliteit	€	-	€	-	€	33.147
Reserve Provinciaal Beleid	€	-	€	1.515	€	-
	€	-	€	7.147	€	148.038
<u>Toevoeging reserves</u>						
Algemene reserve	€	98.933	€	-	€	-
Reserve Productontwikkeling	€	13.102	€	-	€	-
Reserve Mobiliteit	€	-	€	-	€	38.000
Reserve Provinciaal Beleid	€	-	€	-	€	-
	€	112.035	€	-	€	38.000
Totaal resultaatbestemming	€	112.035	€	-7.147	€	-110.038

KASSTROOMOVERZICHT 2019
FERS

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Kasstroomoverzicht		
Bedrijfsresultaat	€ 121.643	€ -97.815
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	€ 51.156	€ 49.233
Mutatie Voorzieningen	€ -14.259	€ -30.693
Mutaties werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	€ 7.097	€ 87.133
Mutatie voorraden	€ 4.366	€ -3.596
Mutatie kortlopende schulden	<u>€ -76.399</u>	<u>€ -163.852</u>
	<u>€ -64.936</u>	<u>€ -80.315</u>
	€ 93.604	€ -159.591
Ontvangen interest	€ 60	€ 773
Betaalde interest	<u>€ -10.586</u>	<u>€ -15.879</u>
	<u>€ -10.526</u>	<u>€ -15.106</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	€ 83.078	€ -174.696
Investerings in materiële vaste activa	<u>€ -67.098</u>	<u>€ -63.851</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	€ -67.098	€ -63.851
Aflossing langlopende schulden	<u>€ -59.606</u>	<u>€ -59.606</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	€ -59.606	€ -59.606
Toename/afname geldmiddelen	<u>€ -43.627</u>	<u>€ -298.152</u>
Saldo liquide middelen 1 januari	€ 380.135	€ 678.287
Saldo liquide middelen 31 december	<u>€ 336.508</u>	<u>€ 380.135</u>
Mutatie liquide middelen	€ -43.627	€ -298.152

Algemeen**Voornaamste activiteiten**

Stichting Fers (voorheen Bibliotheekservice Fryslân) is opgericht op 16 maart 1961 en is statutair gevestigd te Leeuwarden. De stichting heeft ten doel het ondersteunen van de bibliotheken in Fryslân bij beleidsontwikkeling; het verrichten van facilitaire diensten en het aanbieden van producten aan de bibliotheken in Fryslân, alsmede natuurlijke partnerorganisaties van bibliotheken als (sociaal)culturele instellingen, onderwijs, overheden en welzijnsorganisaties; het entameren van vernieuwingsprojecten ten behoeve van de bibliotheken in Fryslân; het bevorderen van de relatie tussen het bibliotheekwerk in Fryslân en het landelijk bibliotheekwerk; en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, richtlijn 640 "Organisatie zonder winststreven" en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Continuïteit

De jaarrekening 2019 is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Ondanks een negatief werkkapitaal is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd omdat:

- toegezegde subsidie 2020, waarbij de subsidie aan het begin van ieder kwartaal wordt ontvangen,
- in april 2020 is een kredietfaciliteit van € 250.000 gerealiseerd bij de Rabobank,
- begroting 2020 sluit met een positief resultaat, waarbij de verwachte negatieve kasstroom kan worden opgevangen met de aanwezige liquide middelen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling**Algemeen**

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd indien de rechtspersoon beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Indien sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa (vervolg)

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage van de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. De toegepaste afschrijvingspercentages worden genoemd bij de toelichting op de balanspost.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Periodiek groot onderhoud wordt verwerkt via een voorziening voor groot onderhoud.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Onderhanden projecten

In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project en andere externe kosten die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), begrepen.

De toerekening van opbrengsten en kosten op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode) per balansdatum. Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten als last verwerkt.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Eigen vermogen

Stichtingskapitaal

Het ingebrachte beginkapitaal bij oprichting van de stichting.

Algemene reserve

Reserve waarin het resultaat na resultaatbestemming wordt gemuteerd. Het betreft in beginsel een vrije reserve, eventuele beperkingen kunnen zijn opgelegd door de subsidieverstrekker in de subsidievoorwaarden. Hiertoe wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserve

Reserve waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door het bestuur van de stichting. Dotaties aan en onttrekkingen ten laste van deze reserves vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. De beperkte doelstelling van de reserve wordt uiteengezet in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voor verwachte kosten inzake onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling**Langlopende en kortlopende schulden**

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten worden alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de stichting zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden ingeschat.

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de staat van baten en lasten verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald.

De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten. Zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden worden zij verantwoord als subsidie opbrengsten. Subsidies ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensaties van de stichting voor de kosten van een actief worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen.

Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting. De verplichting uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling**Pensioenlasten**

De stichting kent voor haar werknemers een toegezegde bijdrage regeling. De regeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het effect van hoger toekomstige pensioenpremies. De pensioenregeling is daarom verwerkt als toegezegde bijdrage regeling; alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar zijn in de jaarrekening verantwoord.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operational leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangen rente en betaalde interest wordt opgenomen onder kasstroom uit operationele activiteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

FERS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Gebouwen / Terreinen	Machines / Installaties	Ov. Bedrijfs- middelen	Totaal
<i>Boekwaarde per 1 januari:</i>				
Aanschafwaarde	€ 2.214.061	€ 135.025	€ 268.683	€ 2.617.769
Cumulatieve afschrijvingen	€ -1.037.429	€ -76.375	€ -161.395	€ -1.275.199
Boekwaarde per 1 januari	€ 1.176.632	€ 58.650	€ 107.288	€ 1.342.570
<i>Mutaties boekjaar:</i>				
Investerings	€ 8.210	€ -	€ 58.888	€ 67.098
Afschrijvingen	€ -4.232	€ -12.224	€ -34.700	€ -51.156
	€ 3.978	€ -12.224	€ 24.188	€ 15.942
<i>Stand per 31 december:</i>				
Aanschafwaarde	€ 2.222.271	€ 135.025	€ 327.571	€ 2.684.867
Cumulatieve afschrijvingen	€ -1.041.660	€ -88.599	€ -196.095	€ -1.326.355
Boekwaarde per 31 december	€ 1.180.610	€ 46.426	€ 131.476	€ 1.358.512
Afschrijvingspercentages	2,5-10%	10-20%	10-20%	

Overzicht van investeringen

	Werkelijk	Begroting
Gebouwen/terreinen	€ 8.210	€ -
Machines/installaties	€ -	€ -
Computers, hard- en software	€ 58.888	€ 56.405
Kantoorinrichting en -meubilair	€ -	€ 50.000
Totaal investeringen	€ 67.098	€ 106.405

Toelichting op de mutaties in de materiële vaste activa

Gerealiseerde investeringen zijn lager dan begroot. Belangrijkste verschil betreft de geplande vervanging van een gedeelte van de kantoorinrichting en -meubilair. Voorbereidingen zijn in 2019 gedaan, echter de feitelijke investering is in verband met het krappere werkkapitaal vooruit geschoven. Daar waar nodig is meubilair incidenteel wel vervangen en rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht in verband met de gehanteerde activeringsgrens.

Het bedrijfspand aan de Zuiderkruisweg is februari 2020 getaxeed en geschat op een marktwaarde van € 1.400.000 vrij van huur en gebruik.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

FERS

ACTIVA

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
2. Vlottende activa		
2a. Voorraden	€ 2.890	€ 7.256
2b. Debiteuren	€ 326.900	€ 317.649
Overige vorderingen	€ 9.401	€ 5.230
Rente	€ 31	€ 60
Omzetbelasting	<u>€ 3.194</u>	<u>€ 23.713</u>
2c. Overige vorderingen	€ 12.626	€ 29.003
Rekening Courant	€ 77.674	€ 236.362
Spaarrekening	<u>€ 258.834</u>	<u>€ 143.773</u>
2d. Liquide middelen	€ 336.508	€ 380.135
Totaal Vlottende activa	<u>€ 678.924</u>	<u>€ 734.042</u>

Toelichting op de mutaties in de vlottende activa

2b. Debiteuren

Het debiteurensaldo bestaat voor ongeveer 84% uit vorderingen op bibliotheken in het Friese netwerk in het kader van (maatwerk)dienstverlening. Een voorziening dubieuze debiteuren is niet nodig geacht.

2d. Liquide middelen

De banktegoeden worden gehouden bij de Rabobank en ABN AMRO Bank. Deze tegoeden staan ter vrije beschikking.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

FERS

PASSIVA**3. Eigen vermogen***Verloop overzicht eigen vermogen, na voorgestelde resultaatverdeling.*

	Saldo per 1-1-2019	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2019
3a. Stichtingskapitaal	€ 45	€ -	€ -	45
3b. Algemene Reserve	€ 770.533	€ 98.933	€ -	869.466
3c. Bestemmingsreserves				
Reserve Productontwikkeling	€ 67.785	€ 13.102	€ -	80.887
Reserve Mobiliteit	€ 83.032	€ -	€ -	83.032
Reserve Provinciaal Beleid	€ -	€ -	€ -	-
	€ 150.817	€ 13.102	€ -	163.919
Totaal eigen vermogen	€ 921.395	€ 112.035	€ -	1.033.430

Toelichting op de mutaties in de reserves**Algemene Reserve**

De onttrekking/dotatie aan de algemene reserve betreft het gedeelte van het exploitatieresultaat dat resteert na verwerking van de onttrekking/dotatie aan de bestemmingsreserves.

Reserve Productontwikkeling

Tot de vorming van de reserve productontwikkeling is besloten in 2011. Doelstelling van deze reserve is het financieren van de ontwikkeling van zowel bestaande als nieuwe activiteiten, producten en diensten.

In 2019 zijn een aantal extern gefinancierde projecten afgerond, waarbij per saldo de externe projecten met een positief saldo van € 13.100 zijn afgesloten. De belangrijkste projecten hierbij zijn: FryskLab, Social Challenges en Preventie/Curatie. Dit resultaat is ten gunste van deze reserve gebracht.

Reserve Mobiliteit

De reserve mobiliteit is gevormd in 2009. Doelstelling van deze reserve is het financieren van de begeleiding van in-, door- of uitstroom van medewerkers naar een passende werkplek binnen of buiten de organisatie.

Gedurende het boekjaar hebben er geen mutaties plaatsgevonden, en per ultimo boekjaar sluit de reserve nog aan op het gewenste niveau van 3% van de directe personeelskosten waardoor geen additionele dotatie of onttrekking nodig is.

PASSIVA**3. Eigen vermogen (Vervolg)****Reserve Provinciaal Beleid**

De reserve provinciaal beleid is in 2014 gevormd en heeft als doel te fungeren als reserve voor de mogelijke over- of onderbesteding van producten en diensten die onderdeel zijn van de provinciale subsidiebeschikking.

Voor 2019 was een boekjaarsubsidie toegekend van € 3.111.195, in totaal is besteed aan subsidiabele producten conform de productafrekening € 3.026.262; per saldo een onderbesteding van € 84.933.

Per begin boekjaar 2019 heeft de Reserve Provinciaal Beleid een € 0 saldo, de onderbesteding van de subsidie in 2019 wordt niet ten gunste van deze reserve gebracht als gevolg van de resultaten over 2017 en 2018. Over 2017 en 2018 is een overbesteding gerealiseerd die hoger lag dan de in 2019 gerealiseerde onderbesteding van de subsidie.

Zie onderstaand verloopoverzicht met betrekking tot de huidige provinciale beleidsperiode 2017-2020.

	Over-/Onder- besteding	ten laste / Prov. Beleid	gunste van reserve Algemeen
Jaarrekening 2017	€ 45.030	€ 18.859	€ 26.171
Jaarrekening 2018	€ 123.647	€ -	€ 123.647
Jaarrekening 2019	€ -84.933	€ -	€ -84.933
	€ 83.744	€ 18.859	€ 64.885

Zowel de mutatie van de Reserve Provinciaal Beleid als de hoogte van deze reserve voldoet aan de van kracht zijnde algemene subsidievoorwaarden van de provincie Fryslân (2013).

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

FERS

PASSIVA**4. Voorzieningen***Verloopoverzicht voorzieningen*

		Saldo per 1-1-2019		Toevoeging		Onttrekking		Saldo per 31-12-2019
Voorziening groot onderhoud huisvesting	€	120.365	€	9.201	€	21.495	€	108.071
Voorziening jubilea	€	19.366	€	2.072	€	4.037	€	17.401
Totaal voorzieningen	€	139.731	€	11.273	€	25.532	€	125.472

Toelichting op de mutaties in de voorzieningen**Voorziening groot onderhoud huisvesting**

Om in de exploitatie rekening te houden met de lange termijn kosten van groot onderhoud aan het pand worden jaarlijks bedragen gereserveerd om deze onderhoudskosten in de toekomst te kunnen financieren en te kunnen spreiden over de jaren. Op basis van het in 2018 herziene onderhoudsplan is de omvang van de benodigde middelen en de jaarlijkse dotatie met ingang van 2019 vastgesteld op € 9.201.

Gedurende 2019 is de voorziening belast voor een bedrag van € 21.495 in verband met een noodzakelijke renovatie van de lift in het kantoorgebouw.

Met ingang van het nieuwe boekjaar zal de voorziening groot onderhoud huisvesting grotendeels omgezet worden in een bestemmingsreserve groot onderhoud huisvesting.

Voorziening jubilea

Deze voorziening betreft de verplichtingen voor beloningen tijdens het dienstverband, die niet binnen twaalf maanden worden uitbetaald (jubileumuitkeringen). Deze voorziening is met ingang van het boekjaar 2007 opgenomen en is in het verslagjaar één maal belast voor een jubileumuitkering aan medewerkers. De voorziening is per ultimo boekjaar geactualiseerd naar de op dat moment geldende verplichting.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

FERS

PASSIVA

Vreemd vermogen

5. Langlopende schulden

Overzicht geldleningen

Geldlening verstrekt door

<i>Type lening, jaar van afsluiting</i>		Lening	Saldo per	Aflossing	Saldo per
<i>Vervaldatum looptijd</i>	<i>rente %</i>	<i>bedrag</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>2019</i>	<i>31-12-2019</i>

Bank Nederlandse Gemeenten

lineair	1993	€ 863.600	€ 119.117	€ 29.779	€ 89.338
15 juni	29 jaar	4,43%			

Bank Nederlandse Gemeenten

lineair	2003	€ 566.706	€ 119.307	€ 29.827	€ 89.480
1 oktober	19 jaar	4,45%			

Totaal		€ 238.424	€ 59.606	€ 178.818	
---------------	--	------------------	-----------------	------------------	--

Aflossingsverplichtingen 2019 onder kortlopende schulden		€ 59.606		€ 59.606	
---	--	-----------------	--	-----------------	--

Totaal langlopende schulden		€ 178.818		€ 119.212	
------------------------------------	--	------------------	--	------------------	--

Aflossingsverplichtingen 2020-2022				€ 119.212	
Aflossingsverplichtingen 2023 ev				€ 0	

De provincie Friesland heeft zich garant gesteld voor beide leningen.
Fers heeft ten behoeve van deze leningen geen zekerheden afgegeven.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

FERS

PASSIVA

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
6. Kortlopende schulden		
6a. Crediteuren	€ 199.174	€ 186.754
6b. Overige schulden		
<i>Schulden in verband met personeel:</i>		
Te betalen vakantiegeld	€ 93.971	€ 91.648
Saldi vakantiedagen per ultimo	€ 131.501	€ 131.823
Loonheffing / UWV afrekening	€ 115.248	€ 135.099
Pensioenfondsen	€ 73.824	€ 77.203
	<u>€ 414.543</u>	<u>€ 435.774</u>
<i>Overlopende passiva:</i>		
Vooruit ontvangen bedragen	€ 11.030	€ 25.000
Nog te betalen bedragen	€ 61.609	€ 72.401
Onderhanden werk projecten	€ 13.360	€ 57.133
	<u>€ 85.999</u>	<u>€ 154.535</u>
<i>Aflossingsverplichtingen langlopende schulden < 1 jaar</i>	€ 59.606	€ 59.606
	€ 560.148	€ 649.914
Totaal Kortlopende schulden	<u>€ 759.322</u>	<u>€ 836.668</u>

Toelichting op de mutaties in de kortlopende schulden

Onderhanden werk projecten

In 2019 zijn een groot deel van de lopende projecten afgerond, waardoor per einde boekjaar een beperkt onderhandenwerk resteert van € 13.360; dit bestaat o.a. uit Les Nô (€ 5.488), Digitale inclusie (€ 4.320) en Data Detox (€ 3552).

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:

Lease Friesland Lease - April 2018 - twee Iveco expeditiebussen - contract 4 jr, kosten per jr € 24.600
 Huur Jacobs Douwe Egberts - Oktober 2018 - Barista koffiemachine - contract 5 jr, kosten per jr € 1.709
 Huur Jacobs Douwe Egberts - Oktober 2018 - Cafitesse koffiemachine - contract 5 jr, kosten per jr € 1.891

Gebeurtenissen na balansdatum - Coronavirus:

Voor 2020 is er nog geen merkbaar nadelig effect op de bedrijfsvoering. De baten bestaan voornamelijk uit subsidie en opbrengsten dienstverlening. De subsidie voor 2020 is onderdeel van een vierjarige beschikking. De dienstverlening aan partners wordt in overwegende mate regulier gecontinueerd. Hoewel wij op korte termijn geen nadelige effecten verwachten, kunnen wij door de onzekerheid over hoe lang de gevolgen van het Coronavirus aanhouden, niet uitsluiten dat wij op termijn mogelijk toch met nadelige effecten van de gevolgen van het Coronavirus zullen worden geconfronteerd. □

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

FERS

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
--	----------------------	-------------------	----------------------

BATEN

Verschillen tov de begroting

7. Provinciale subsidie	€ 3.111.195	€ 3.111.195	€ 3.062.200
--------------------------------	--------------------	--------------------	--------------------

De provinciale boekjaarsubsidie van de provincie Fryslân is opgenomen conform besluit subsidieverlening boekjaar 2017-2020 dd. 10 januari 2017.

De beschikking voor de boekjaarsubsidie betreft een maximum en is conform ingediend subsidieverzoek. De definitieve vaststelling van de subsidie volgt na indiening door Fers van de aanvraag tot vaststelling van de subsidie over de periode 2017-2020. Deze dient uiterlijk 1 mei 2021 ingediend te worden.

Op 18 juli 2018 heeft de provincie bevestigd de meerjarig toegekende boekjaarsubsidie voor 2019 van € 3.062.200 met 1,6% te indexeren.

Boekjaarsubsidie Provincie Fryslân	€ 3.111.195	€ 3.111.195	€ 3.062.200
------------------------------------	-------------	-------------	-------------

8. Opbrengst dienstverlening	€ 1.499.937	€ 1.417.859	€ 1.561.309
-------------------------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Directie & Staf: per saldo € 1.786 hoger dan begroot

De opbrengsten op met name postverwerking zijn licht hoger dan begroot door extra activiteiten ten behoeve van het netwerk van Friese bibliotheken en derden.

Facilitair Bedrijf: per saldo € 3.994 hoger dan begroot

Dienstverlening financiële- en personeel-/salarisadministratie € 7.700 hoger dan begroot als gevolg van uitbreiding dienstverlening. Opbrengst mediaverwerking bibliotheken € 17.600 lager dan begroot door een lagere hoeveelheid door bibliotheken aangeschafte media. Opbrengst expeditie (€ 10.800) en verhuur (€ 3.100) hoger dan begroot als gevolg van uitbreiding van dienstverlening.

ICT: per saldo € 16.741 hoger dan begroot

Dienstverlening systeembeheer € 25.300 hoger als gevolg van incidenteel maatwerk; advies en aanschaf € 8.300 lager dan begroot. Opbrengst maatwerk dienstverlening Bicat nagenoeg conform begroting.

Kennis- en Innovatiecentrum: per saldo € 59.555 hoger dan begroot

Opbrengst productontwikkeling € 3.400 hoger dan begroot. Externe bijdragen op het gebied Meertaligheid € 53.400 hoger dan begroot; hier staan grotendeels ook hogere kosten tegenover. Opbrengsten Marketing (€ 5.700) en Collectie (€ 1.600) lager dan begroot.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

FERS

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
BATEN			
Verschillen tov de begroting			
9. Opbrengst projecten	€ 175.559	€ 99.797	€ 136.939
Overige projecten, waaronder o.a.	€ 156.665	€ 89.797	€ 118.377
- <i>Data Detox Proeftuin en Game</i>	€ 35.658		
- <i>FryskLab</i>	€ 34.566		€ 25.105
- <i>L ês No</i>	€ 30.679		€ 18.321
- <i>Koninklijke Bibliotheek: Impact door Connectie, Mediawijzermakers en Kennisnet Hype Cycle</i>	€ 23.412		€ 5.684
- <i>Maker Faire</i>	€ 22.025		€ 6.125
- <i>Kunst van Lezen voor POI's</i>	€ 5.630		€ 4.370
- <i>Maakchallenge</i>	€ 3.000		€ 9.475
- <i>Leertraject Digitale inclusie</i>	€ 1.695		
- <i>KEK Wy Meitsje</i>			€ 19.596
- <i>KEK Taaltoveraars</i>			€ 11.766
- <i>Frysklab de Reis</i>			€ 8.000
Vernieuwingsprojecten, waaronder o.a.	€ 18.894	€ 10.000	€ 18.562
- <i>Data Detox Kit</i>	€ 18.894		
- <i>Leen een Fries (CH2018)</i>			€ 4.050
- <i>Onderwijsprogramma L ân fan Taal</i>			€ 14.522
10. Overige provinciale subsidies	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000

Dit betreft de jaarlijkse subsidie die ontvangen wordt van de provincie Fryslân voor Tomke.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

FERS

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
--	------------------------------	---------------------------	------------------------------

LASTEN

Verschillen tov de begroting

11. Personeelskosten	€ 3.100.616	€ 3.124.133	€ 3.199.924
Lonen	€ 2.080.348	€ 2.226.323	€ 2.173.130
Sociale Lasten	€ 368.443	€ 349.423	€ 351.954
Pensioenen	€ 315.062	€ 319.472	€ 311.839
Overige personeelskosten	€ 371.489	€ 294.462	€ 478.299
Af: doorbelast aan projecten	€ -34.726	€ -65.547	€ -115.298
Gemiddelde bezetting (in fte)			
Contracturen	45,94	46,87	45,08
Meer/Minder uren	-0,91		-0,65
Inzet derden/stagiairs	3,13	2,44	4,26
Totaal	48,16	49,31	48,69
Gemiddelde bezetting per afdeling (in fte)			
Directie & Staf	2,64	3,56	3,55
Facilitair Bedrijf	24,08	24,23	24,79
ICT	9,32	9,50	9,84
Kennis- en Mediacentrum	12,13	12,03	10,50
Totaal	48,16	49,31	48,69

Fte's in de jaarrekening 2019 en 2018 zijn gebaseerd op de gerealiseerde urenregistratie in Afas, inclusief (waar van toepassing) registratie uren derden en stagiairs MBO.

Directe salariskosten € 131.400 lager dan begroot; kosten ingeleend personeel € 105.700 hoger dan begroot. Hogere lasten ingeleend personeel deels vanwege interim vervanging directeur-bestuurder en als gevolg van zwangerschap en ziekte.

Opleidingskosten € 19.200 lager dan begroot als gevolg van doorgevoerde budgetstop gedurende het jaar, kosten Werving en Selectie € 11.700 hoger dan begroot vanwege de werving nieuwe bestuurder.

Ten opzichte van vorig jaar zijn de overige personeelskosten per saldo € 106.800 lager; belangrijkste verschillen zijn lagere kosten ingeleend personeel (€ 24.000) en lagere dekking personeelskosten op projecten (€ 80.500).

Bij de overige personeelskosten zijn de interne kosten Fers op vernieuwingsprojecten en overige projecten in mindering gebracht. Het betreft gerealiseerde uren medewerkers Fers en de opslag interne overhead (2019 totaal € 34.726; 2019 begroot totaal € 65.547; in 2018 totaal € 115.298).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

FERS

Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
2019	2019	2018

LASTEN

Verschillen tov de begroting

12. Automatiseringskosten	€ 466.650	€ 497.069	€ 473.518
----------------------------------	------------------	------------------	------------------

Automatiseringskosten € 30.400 lager dan begroot. Kosten licentie en onderhoud automatisering € 12.500 lager dan begroot, kosten e-pacity en Bicat ondersteuning per saldo € 17.800 lager dan begroot.

13. Kosten kennis en innovatie	€ 317.757	€ 281.323	€ 284.716
---------------------------------------	------------------	------------------	------------------

Kosten kennis en innovatie in totaal € 36.400 hoger dan begroot. Kosten marketing en communicatie € 3.600 lager dan begroot. Kosten voor educatieve programma's € 52.000 hoger dan begroot; hier staan ook hogere externe bijdragen van bv. Stichting Lezen en Kunst van Lezen tegenover.

Kosten kennisdagdelen € 4.000 lager dan begroot als gevolg van een lager aantal evenementen. Kosten productontwikkeling € 14.700 lager dan begroot.

14. Huisvestingskosten	€ 177.520	€ 172.726	€ 171.230
-------------------------------	------------------	------------------	------------------

Huisvestingskosten in totaal € 4.700 hoger dan begroot. Kosten onderhoud en reparatie € 6.500 hoger dan begroot als gevolg van de naamswijziging van Bibliotheekservice Fryslân naar FERS. Kosten schoonmaak € 3.800 lager dan begroot. Energielasten nagenoeg conform begroting.

15. Kosten collectie en media	€ 88.202	€ 101.200	€ 86.762
--------------------------------------	-----------------	------------------	-----------------

Kosten collectie en media in totaal € 15.800 lager dan begroot. Kosten aanschaf mediacollecties € 6.900 lager dan begroot, kosten mediaverwerking € 5.600 lager dan begroot.

16. Projectkosten	€ 191.630	€ 193.047	€ 351.466
--------------------------	------------------	------------------	------------------

Overige projecten, waaronder o.a.	€ 133.057	€ 80.547	€ 139.065
- <i>Data Detox Proeftuin en Game</i>	€ 33.744		
- <i>FryskLab</i>	€ 30.282		€ 49.990
- <i>Lês No</i>	€ 25.191		€ 24.352
- <i>Koninklijke Bibliotheek: Impact door Connectie, Mediawijzermakers en Kennisnet Hype Cycle</i>	€ 21.256		€ 6.138
- <i>Maker Faire</i>	€ 22.063		€ 4.628
- <i>KEK Wy Meitsje</i>			€ 22.633
- <i>KEK Taaltoveraars</i>			€ 12.384
- <i>Frysklab de Reis</i>			€ 11.400
- <i>Kunst van Lezen voor POI's</i>			€ 3.870
- <i>Die blauwe enveloppe</i>			€ 2.094

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

FERS

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
--	------------------------------	---------------------------	------------------------------

LASTEN

Verschillen tov de begroting

16. Projectkosten (Vervolg)

Vernieuwingsprojecten Totaal	€	58.573	€	112.500	€	212.401
------------------------------	---	--------	---	---------	---	---------

w.v. 2019 Vernieuwingsprojecten (nieuw):

- Data Detox Kit / Kids	€	32.674		€	10.895
- FryskLab (in de wijk)	€	14.927			
- Innovatie SPN	€	1.560		€	1.800

w.v. 2018/2017 Vernieuwingsprojecten (doorloop) o.a.:

- Bibliotheek design factory	€	6.070		€	15.969
- Leen een Fries (CH2018)	€	2.335		€	110.000
- LOD Oriëntatie	€	465		€	914
- Ontwikkeling onderwijsprogramma Lân fan Taal				€	27.464
- Experimenteerlab / Innovatielab				€	18.060
- Doorontwikkeling programmering bibliotheeklabs				€	16.185
- Incidentele kansen				€	8.435
- Kwartiermakersproject "Meedoen"				€	2.680

De dekking voor de projectkosten van de overige- en vernieuwingsprojecten 2019 en 2018 is als volgt:

- Externe projectopbrengsten	€	175.559	€	99.797	€	136.939
- Ten laste van Reserve Productontwikkeling	€	-13.102			€	35.350
- Ten laste van Reserve Provinciaal Beleid	€	-	€	1.515	€	6.342
- Vernieuwingsbudget, onderdeel provinciale subsidie	€	52.479	€	123.735	€	207.911
	€	214.935	€	225.047	€	386.541

17. Afschrijvingen	€	51.156	€	58.359	€	49.233
---------------------------	----------	---------------	----------	---------------	----------	---------------

Afschrijvingen in totaal € 7.200 lager dan begroot. Dit lagere bedrag wordt volledig veroorzaakt doordat geplande investeringen op kantoorinrichting en -meubilair pas in 2020 zullen plaatsvinden.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

FERS

Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
----------------------	-------------------	----------------------

LASTEN

Verschillen tov de begroting

18. Bestuur- en organisatiekosten	€ 94.744	€ 72.000	€ 63.407
--	-----------------	-----------------	-----------------

Bestuurs- en organisatiekosten in totaal € 22.700 hoger dan begroot, met als belangrijkste reden hogere extern advies- en ondersteuningskosten (€ 22.100) en kosten in- en externe communicatie (€ 7.500). Vergoedingen RvT leden lager (€ 5.525) als gevolg van het lager aantal leden; kosten bijdrage/contributies VOB/SPN € 5.800 hoger dan begroot.

19. Transportkosten	€ 81.674	€ 66.750	€ 71.593
----------------------------	-----------------	-----------------	-----------------

Transportkosten in totaal € 14.900 hoger dan begroot. Leasekosten expeditiebussen € 4.000 hoger dan begroot als gevolg van nieuwe contractafspraken. Onderhoudskosten € 2.800 hoger dan begroot, mede als gevolg van wijziging naam/huisstijl in signing expeditiebussen. Landelijke transportkosten € 4.400 hoger dan begroot, hier staan ook hogere opbrengsten tegenover.

20. Bureaunkosten	€ 45.578	€ 43.305	€ 66.091
--------------------------	-----------------	-----------------	-----------------

Bureaunkosten in totaal € 2.200 hoger dan begroot. Kosten externe representatie € 1.500 hoger dan begroot. Kosten vaste en mobiele telefonie € 2.800 hoger dan begroot, mede als gevolg van incidentele kosten ivm overgang cloudoptie in 2020. Vakliteratuur en abonnementen € 2.100 lager dan begroot.

21. Administratiekosten	€ 74.522	€ 41.950	€ 65.323
--------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------

Administratiekosten in totaal € 32.500 hoger dan begroot hetgeen in belangrijke mate veroorzaakt wordt door een hogere mate van gebruik van externe expertise op het gebied van AFAS (€ 22.400). Daarnaast waren er hoger dan voorziene accountantskosten over voorgaand jaar (€ 10.600).

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen

WNT-verantwoording 2019

De WNT is van toepassing op Stichting Fers. Het voor Fers toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

Gegevens - Bezoldiging leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking:

Kalenderjaar:	2019		2018	
Naam:	Mevr. S. van Gaalen		Dhr. J. Malschaert	
Functie:	Directeur-Bestuurder		Directeur-Bestuurder	
Aanvang/einde functievervulling:	16-9/31-12		1-1/30-10	
Omvang dienstverband:	0,29 fte		0,83 fte	
Dienstbetrekking:	Ja		Ja	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen:	€	30.340	€	111.600
Beloning betaalbaar op termijn:	€	4.185	€	13.819
Onverschuldigd betaald:		n.v.t.		n.v.t.
Totaal bezoldiging:	€	34.526	€	125.419
Individueel toepasselijk maximum:	€	56.583	€	156.896
Reden waarom overschrijding is toegestaan:		n.v.t.		n.v.t.

Gegevens - Bezoldiging leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking:

Kalenderjaar:	2019		2018	
Naam:	Dhr. H. van Prooijen		Dhr. H. van Prooijen	
Functie:	Directeur-Bestuurder a.i.		Directeur-Bestuurder a.i.	
Aanvang/einde functievervulling:	1-1/31-7		1-12/31-12	
Aantal kalendermaanden	7 maanden		1 maand	
Maximum uurtarief in kalenderjaar:	€	187	€	182
Maxima op basis van de normbedragen per maand:	€	168.700	€	25.300
Individueel toepasselijk maximum gehele periode:			€	119.103
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief:				Ja
Bezoldiging in betreffende periode:	€	53.295	€	7.410
Totale bezoldiging gehele periode:			€	60.705
Onverschuldigd betaald:			€	-
Totaal bezoldiging, excl. btw:			€	60.705
Reden waarom overschrijding is toegestaan:		n.v.t.		n.v.t.

WNT-verantwoording 2019**Uitkering wegens beëindiging dienstverband topfunctionaris**

Kalenderjaar:	2019		2018	
Naam:	Dhr. J. Malschaert		Dhr. J. Malschaert	
Aanvang/einde functievervulling:	n.v.t.		1-1/30-10	
Omvang dienstverband:	n.v.t.		0,83 fte	
Jaar beëindiging dienstverband:	2018		2018	
Overeengekomen uitkering wegens				
beëindiging dienstverband:	€	51.254	€	51.254
Individueel toepasselijk maximum:			€	75.000
Waarvan betaald in 2018:			€	18.107
Waarvan betaald in 2019:	€	33.147		
Reden waarom overschrijding is toegestaan:		n.v.t.		n.v.t.

Gegevens 2019 - Bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen:

Naam:	Dhr. Th. Piersma		Dhr. F.J. Kloosterman		Mevr. I. Rensen	
Functie:	Voorzitter		Vice-Voorzitter		Lid	
Aanvang/einde functievervulling:	1-1/31-12		1-2/31-12		1-1/11-7	
Bezoldiging:	€	4.070	€	2.000	€	1.000
Onverschuldigd betaald:		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
Totaal bezoldiging 2019:	€	4.070	€	2.000	€	1.000
Individueel toepasselijk maximum	€	29.100	€	19.400	€	19.400
Reden waarom overschrijding is toegestaan:		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.

Gegevens 2018:

Aanvang/einde functievervulling:		1-1/31-12		n.v.t.		1-1/31-12
Totaal bezoldiging 2018:	€	3.840		n.v.t.	€	2.000
Individueel toepasselijk maximum	€	28.350		n.v.t.	€	18.900
Reden waarom overschrijding is toegestaan:		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.

WNT-verantwoording 2019

Gegevens 2019 - Bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen:

Naam:	Mevr. C. van Noort	Dhr. J.L. Dijkstra	Dhr. J. v. Rijs
Functie:	Lid	Lid	Lid
Aanvang/einde functievervulling:	1-2/31-12	1-1/31-12	1-1/31-12
Bezoldiging:	€ 1.904	€ 2.000	€ 2.000
Onverschuldigd betaald:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2019:	€ 1.904	€ 2.000	€ 2.000
Individueel toepasselijk maximum	€ 19.400	€ 19.400	€ 19.400
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2018:

Aanvang/einde functievervulling:	n.v.t.	1-1/31-12	1-1/31-12
Totaal bezoldiging 2018:	n.v.t.	€ 2.000	€ 2.000
Individueel toepasselijk maximum	n.v.t.	€ 18.900	€ 18.900
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2019 - Bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen:

Naam:	Dhr. S. Kremer	Mevr. M. v.d. Werff
Functie:	Vice-Voorzitter	Lid
Aanvang/einde functievervulling:	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging:	€ -	€ -
Onverschuldigd betaald:	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2019:	€ -	€ -
Individueel toepasselijk maximum	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2018:

Aanvang/einde functievervulling:	1-1/31-12	1-1/31-12
Totaal bezoldiging 2018:	€ 2.000	€ 2.203
Individueel toepasselijk maximum	€ 18.900	€ 18.900
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Vaststelling en ondertekening door bestuurder en toezichthouders

De directeur-bestuurder van Stichting Fers te Leeuwarden heeft de jaarrekening 2019 vastgesteld op 28 april 2020.

De raad van toezicht van Stichting Fers te Leeuwarden heeft de jaarrekening 2019 goedgekeurd in de vergadering van 6 mei 2020.

Het resultaat 2019 wordt verdeeld conform de resultaatbestemming in de exploitatierekening 2019.

Leeuwarden, 6 mei 2020

Mevr. S. van Gaalen
Directeur-bestuurder

Dhr. F.J. Kloosterman
Voorzitter Raad van Toezicht

Dhr. J.L. Dijkstra
Lid Raad van Toezicht

Mevr. C. van Noort
Lid Raad van Toezicht

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Fers

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de op pagina 12 tot en met 38 opgenomen jaarrekening 2019 van Stichting Fers te gemeente Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fers per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven en in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fers zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Benadrukking potentiële gevolgen coronavirus

Wij vestigen de aandacht op de paragraaf "Gebeurtenissen na balansdatum" in de toelichting van de jaarrekening, waarin de potentiële gevolgen van het coronavirus op de stichting zijn beschreven. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk

acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Heerenveen, 12 mei 2020
mth accountants & adviseurs b.v.

Was getekend

drs. L.J.T. Boerboom RA

	Jaar van aanschaf	Aanschaf waarde	Afschrijving t/m 2018	Boekwaarde 1-1-2019	% Investing 2019	Afschrijving 2019	Boekwaarde 31-12-2019	
Gebouwen/terreinen								
Grond	1999	€ 136.134	€ -	€ 136.134		€ -	€ 136.134	
Kantoorpand/Bedrijfshal	1999	€ 2.035.488	€ 1.025.809	€ 1.009.679	2,5	€ 151	€ 1.009.528	
Herinrichting afdeling F&S	2009	€ 9.080	€ 8.882	€ 198	10	€ 198	€ -	
Herinrichting begane grond	2016/7	€ 10.898	€ 2.043	€ 8.854	10	€ 1.090	€ 7.764	
Aanpassing receptie	2017	€ 2.600	€ 363	€ 2.237	10	€ 260	€ 1.977	
Verbouwing begane grond	2018	€ 19.861	€ 331	€ 19.530	10	€ 1.986	€ 17.544	
Keukeneiland inbouw	2019				10	€ 8.210	€ 547	€ 7.663
Gebouwen/terreinen		€ 2.214.061	€ 1.037.429	€ 1.176.632		€ 8.210	€ 4.232	€ 1.180.610
Machines/installaties								
Koeling serverruimte	2008	€ 8.850	€ 8.850	€ -	10	€ -	€ -	
Telefooncentrale	2012	€ 49.835	€ 30.345	€ 19.490	10	€ 4.984	€ 14.506	
Cafitesse 2100 (3x)	2013	€ 8.411	€ 8.411	€ -	20	€ -	€ -	
Laadpaal elektriciteit	2013	€ 4.863	€ 4.863	€ -	20	€ -	€ -	
Beveiligingsinstallatie	2014	€ 22.100	€ 18.957	€ 3.143	20	€ 3.143	€ -	
Verwarmingsinstallatie	2016	€ 21.620	€ 4.504	€ 17.116	10	€ 2.162	€ 14.954	
Pallettruck logistiek	2018	€ 4.479	€ 248	€ 4.231	10	€ 448	€ 3.783	
Airco 2e verdieping	2018	€ 4.395	€ 110	€ 4.285	10	€ 439	€ 3.846	
Inrichting begane grond	2018	€ 4.175	€ 35	€ 4.140	10	€ 418	€ 3.722	
Verlichting begane grond	2018	€ 6.297	€ 52	€ 6.245	10	€ 630	€ 5.615	
Machines/installaties		€ 135.025	€ 76.375	€ 58.650		€ -	€ 12.224	€ 46.426
Computers, hard- en software								
CRX omgeving	2013	€ 115.708	€ 115.708	€ -	20	€ -	€ -	
HP Compaq Pro (10x)	2013	€ 4.928	€ 4.928	€ -	20	€ -	€ -	
Storage/NAS	2014	€ 5.374	€ 4.481	€ 893	20	€ 893	€ -	
HP Proliant server	2015	€ 15.460	€ 10.075	€ 5.385	20	€ 3.092	€ 2.293	
AV-installatie vergaderzaal	2017	€ 7.270	€ 2.333	€ 4.937	20	€ 1.454	€ 3.483	
Azure koppeling Wise	2017	€ 13.500	€ 2.933	€ 10.567	20	€ 2.700	€ 7.867	
Storage, servers	2017/8	€ 70.837	€ 13.025	€ 57.812	20	€ 14.167	€ 43.644	
ESX hosts, back-up servers	2019				20	€ 58.888	€ 8.833	€ 50.055
sub-totaal		€ 233.076	€ 153.483	€ 79.593		€ 58.888	€ 31.139	€ 107.342
Kantoorinventaris								
Stellingen magazijn	2011	€ 3.599	€ 2.613	€ 986	10	€ 360	€ 626	
Stoelen (5x Comfort, 2x Axia)	2015	€ 3.684	€ 1.185	€ 2.499	10	€ 368	€ 2.131	
Stoelen (3x Comfort, 5x Axia)	2016	€ 4.750	€ 965	€ 3.785	10	€ 475	€ 3.310	
Stoelen (4x Axia)	2017	€ 2.687	€ 404	€ 2.283	10	€ 269	€ 2.014	
Stoelen/tafels vergaderzaal	2017	€ 7.845	€ 1.441	€ 6.404	10	€ 785	€ 5.619	
Inrichting stilteruimte	2017	€ 13.042	€ 1.304	€ 11.738	10	€ 1.304	€ 10.434	
sub-totaal		€ 35.607	€ 7.912	€ 27.695		€ -	€ 3.561	€ 24.134
Overige bedrijfsmiddelen		€ 268.683	€ 161.395	€ 107.288		€ 58.888	€ 34.700	€ 131.476
Totaal materiële vaste activa		€ 2.617.769	€ 1.275.199	€ 1.342.571		€ 67.098	€ 51.156	€ 1.358.512

Overzicht kosten en opbrengsten per product								
Product	Totale kosten	Personeelskosten	Product-kosten	Indirecte kosten	Totale opbrengsten	Opbrengsten uit product	Product-afrekening subsidie '19	Product-begroting subsidie '19
Productgroep: Netwerkbinding								
Netwerkbeleid	€ 202.904	€ 79.065	€ 86.887	€ 36.951	€ 202.904	€ -	€ 202.904	€ 267.274
Netwerkinfrastructuur	€ 473.745	€ 268.164	€ 119.306	€ 86.275	€ 473.745	€ -	€ 473.745	€ 454.104
Totaal: Productgroep Netwerkbinding	€ 676.649	€ 347.229	€ 206.194	€ 123.227	€ 676.649	€ -	€ 676.649	€ 721.378
Productgroep: IBL, collectie en media								
Expeditie	€ 410.006	€ 223.584	€ 83.129	€ 103.293	€ 410.006	€ 28.809	€ 381.197	€ 348.832
(Centrale) catalogus en collectie	€ 256.167	€ 86.227	€ 123.288	€ 46.651	€ 256.167	€ 3.860	€ 252.307	€ 241.307
Totaal: Productgroep IBL, collectie en media	€ 666.172	€ 309.811	€ 206.417	€ 149.945	€ 666.172	€ 32.668	€ 633.504	€ 590.139
Productgroep: Innovatie en ontwikkeling								
Kennisdeling en informatie	€ 253.002	€ 170.441	€ 36.486	€ 46.075	€ 253.002	€ 5.891	€ 247.111	€ 256.433
Wise beheer (techniek en systeem)	€ 547.063	€ 221.807	€ 225.628	€ 99.627	€ 547.063	€ -	€ 547.063	€ 532.248
Marketing en Communicatie	€ 197.595	€ 142.502	€ 19.108	€ 35.985	€ 197.595	€ 14.233	€ 183.362	€ 160.635
Innovatie en productontwikkeling	€ 366.468	€ 230.708	€ 69.126	€ 66.633	€ 366.468	€ 22.802	€ 343.666	€ 482.798
Totaal: Productgroep Innovatie en ontwikkeling	€ 1.364.127	€ 765.458	€ 350.348	€ 248.320	€ 1.364.127	€ 42.926	€ 1.321.201	€ 1.432.114
Productgroep: (Meer)taligheid en Fries								
Taalontwikkeling en meertaligheid	€ 458.880	€ 197.019	€ 178.347	€ 83.513	€ 458.880	€ 93.972	€ 364.908	€ 337.564
Frysk Muzyk Argyf	€ 30.000	€ -	€ 30.000	€ -	€ 30.000	€ -	€ 30.000	€ 30.000
Tomke	€ 48.280	€ 4.538	€ 42.052	€ 1.690	€ 51.279	€ 51.279	€ -	€ -
Totaal: Productgroep (Meer)taligheid en Fries	€ 537.160	€ 201.557	€ 250.399	€ 85.203	€ 540.159	€ 145.251	€ 394.908	€ 367.564
Niet-subsidiabele producten								
Totaal: Dienstverlening instellingen	€ 1.334.680	€ 839.913	€ 265.082	€ 229.685	€ 1.358.783	€ 1.358.783		
Totaal	€ 4.578.788	€ 2.463.968	€ 1.278.440	€ 836.380	€ 4.605.890	€ 1.579.628	€ 3.026.262	€ 3.111.195

Aansluiting Provinciale Subsidieverantwoording op Staat van Baten en Lasten organisatie:

Totale productopbrengsten	€	4.605.890
Totale productkosten	€	<u>4.578.788</u>
Resultaat op productniveau	€	27.102
Ontvangen provinciale subsidie	€	3.111.195
Besteed op subsidiabele producten	€	<u>3.026.262</u>
Resultaat op provinciale subsidieproducten	€	84.933
Exploitatieresultaat	€	112.035

Opbrengst - provinciale subsidieverantwoording	€	4.605.890
- opbrengst gesaldeerd met kosten binnen overhead	€	77.125
- renteopbrengst gesaldeerd met kosten	€	31-
- mutatie onderhanden werk projecten	€	43.774
- onderbesteding provinciale subsidie	€	84.933
Totaal Baten - staat van baten en lasten	€	4.811.691
Kosten - provinciale subsidieverantwoording	€	4.578.788
- opbrengst gesaldeerd met kosten binnen overhead	€	77.125
- mutatie onderhanden werk projecten	€	43.774
Totaal Lasten - staat van baten en lasten	€	4.699.687